

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXVIII (63) • ŠTEV. (Nº) 44

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 4 de noviembre - 4. novembra 2010

DVA RUDNIKA

ANDREJ FINK

Ko to pišem na južni polobli (Argentina), sem skupaj s tisoč milijoni, ki so gledali minuto za minuto reševanje zasutih rudarjev v sosednjem Čilu, še ves pod globokimi vtisi enkratnega dogodka. V neposredni bližini taborišča „Upanje“ (Campamento Esperanza), kot je bil poimenovan kraj v puščavi, kjer so jih rešili, pa v duhovni povezanosti z vsakim izmed vpletenih v tragedijo, ne morem mimo vzporedja, ki ga vidim med dvema rudnikoma: rudnikom sv. Jožefa v Čilu in sv. Barbare pri Hudi Jami.

Pri obeh — tragedija. A pri enem jo je povzročila nezgoda, pri drugem pa nepopisna človeška zloba. V obeh so bili živi zakopani. Toda v enem je bilo storjeno vse, kar se človeško da, da jih rešijo, v drugem pa je bilo že tedaj vse narejeno, da jih žive zvlečejo v jaške in večkrat zabetonirajo. Za nameček jih še danes somišljeniki in intelektualni podporniki tedanjih storilcev ne priznavajo, kvečjemu kot nekaj drugorazrednega.

Po poročilih in po tem, kar smo videli, vemo, da so v rudniku sv. Jožefa zaprti dvakrat na dan molili in upali proti upanju. Ko so prišli na površje, so se, tako kot sam čilski predsednik, pokrižali, eden od njih je po izhodu pokleknil, marsikdo je imel na pokrivalu in na majicah besedo „Bog“ ali versko misel. V rovu sv. Barbare so živi zakopani s svojo žrtvijo zadoščali za nepopolnosti v našem narodu, gotovo najprej za njihove krvnike, za katere ne vemo, ali so vsi vedeli, kaj so takrat delali.

Vzporedje pa je tudi drugje. V enem so bili živi rešeni in smo jih videli, kako so prihajali drug za drugim na površje v novo življenje. V drugem so pred letom in pol tudi začeli prihajati „na površje“. Tudi oni so bili svoj čas „rešeni“. Najprej so bili rešeni „useb težav telesa“. Potem so bili rešeni, ko so „onstran Karonov'ga broda“, „... božji sklepi mili, te, ki se tukaj ljubijo, sklenili“ (Prešeren). In končno, rešeni smo že pa še bomo, zaradi njih in z njimi, tudi mi.

Tisti, ki bi še vedno hoteli, da bi oni v rovu sv. Barbare še danes imeli „zasuta usta“ (Balantič), se ne zavedajo, kako kratkotrajno, revno in jalovo je njihovo početje. Ničesar ne bo rodilo, najmanj lepe prihodnosti za kogar koli.

Dva rudnika, dve dobi, dve polobli, dve tragediji, dvoje prihajanj na površje. Upanje pa je eno samo, tudi ljubezen je ena sama, predvsem tista, ki prihaja iz globine, ki bo rojevala nove in vedno lepše sadove. Slovenija - taborišče upanja!

(Po Družini)

Največje morišče

Pri sondiranju lokacije domnevno največjega prizorišča povojnih pobojev v Sloveniji na poljih, imenovanih Osredki, so prišli do savskega nasipa in zaradi nastopajočih državnih praznikov za nekaj dni prekinili delo. Vodja sektorja za vojna grobišča pri ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve Marko Štrovs, ki sondiranje vodi in nadzira, pravi, da so dozrajšnja odkritja v celoti potrdila ustna pričevanja starejših prebivalcev Mosteca. Območje, kjer so pokopane žrtve, je še večje od prvotnih domnev, da se razteza na dolžini 120 metrov, okostij pa je tam nedvomno več kot 2000. V razpiti Hudi jami so jih doslej odkrili 720.

„O natančnejšem številu je za zdaj težko govoriti. Toda, če naredimo primerjavo s Tezmin pri Mariboru, kjer je bilo v podobnem protitankovskem jarku na 70 metrih dolžine najdenih 1200 okostij, smo tu že presegli število 2000,“ pripoveduje Štrovs.

Okostja so našli v dolžini 130 metrov jarka, ki izginja pod protipoplavnim nasipom in se nadaljuje naprej proti reki Savi. Na drugi strani ga bodo sondirali prihodnji teden. Glede na to, da je jarek pri Mostecu nekoliko širši od tistega pri Tezminem, je z enostavnim izračunom mogoče predvideti, da na doslej zanesljivo potrjenem predelu jarka, ki mu je treba prišteti še približno 15 metrov od roba odvodnega jarka do nasipa, leži približno 2500 do 3000 okostij. Če k temu prištejemo še približno 150 metrov jarka južno od nasipa, se približamo številu 6000, ki ga je v preteklosti omenjalo več pričevalcev tistih dogodkov. Ker obstaja možnost, da bodo na okostja naleteli tudi v smeri proti severu, omenjeno število lahko še naraste. Samega obrambnega nasipa iz razumljivih razlogov seveda ne bodo prekopal. „Prav vse, kar smo odkrili v tem tednu dni, se ujema s pripovedmi prič,“ potrjuje tudi Štrovs.

Da je šlo v času od maja do začetka jeseni leta 1945 na tem mestu za kaznivo dejanje, pričajo sledovi strelav v tilnik ter z žicami zvezane roke umorjenih. Ker so bili med njimi po dozrajšjih ugotovitvah tudi precej starejši ljudje ter ženske, lahko, kot kaže, verjajemo pripovedim, da so v jarku končale celotne družine iz Brežic, Zagreba in drugih krajev.

Spravna maša v Veliki Britaniji

V Veliki Britaniji je v petek, 29. oktobra potekala spravna slovesnost z mašo v spomin na slovenske žrtve, ki jih je britanska vojaška oblast maja 1945 izročila v roke jugoslovanskih komunističnih oblasti. Kot v izjavi za javnost piše edinburški kardinal Keith O'Brien, odkritje mnogih grobišč kaže, da je bila velika večina 12 tisoč vojakov, večinoma slovenskih katoličanov, ob vrnitvi pomorjenih.

Spravna sv. maša zato po njegovih besedah ni le iskreno obžalovanje in duhovno zadoščanje za vse, kar se je zgodilo, ampak tudi premik naprej v iskanju sprave. Slovesnost so pripravili v cerkvi Marijinega Brezmadežnega srca v Great Missendenu, med drugim pa se je udeležil tudi ljubljanski nadškof metropolit Anton Stres. V novinarskih izjavah je povedal, da je bil ta dogodek predvsem religiozen, in ne kakšna politična manifestacija. Kot je še rekel nadškof Stres, je bil s to slovesnostjo „narejen pomemben prvi korak k osveščanju nekega dogodka, za katerega bi si marsikdo želel, da bi bil pozabljen“.

Iz Slovenije so se sv. maše za popravo krivic med drugim udeležili še vojaški vikar Jože Plut, vodja slovenske katoliške misije v Londonu Stanislav Cikanek, evropska poslanca Lojze Peterle in Milan Zver, nekdanji predsednik vlade in nekdanji finančni minister Andrej Bajuk, direktorica Študijskega centra za narodno spravo Andreja Valič ter zgodovinarja Tamara Griesser Pečar in Jože Dežman.

Več javnih osebnosti iz Velike Britanije je že posredovalo sporočila, v katerih izražajo obžalovanje omenjenih dogodkov iz leta 1945 in priznanje

organizatorjem, ki so dali pobudo za omenjeno sv. mašo.

Z angleške strani so se slovesnosti poleg cerkvenih dostojanstvenikov udeležili nekateri parlamentarci in predstavniki lokalnih oblasti, pa tudi avtorja knjige Slovenija 1945, John Corsellis in Marcus Ferrar.

V sodelovanju z nekdanjim dopisnikom Reutersa Marcusom Ferrarjem je britanski mirovnik John Corsellis leta 2005 v Veliki Britaniji izdal knjigo Slovenia 1945: Memories of Death and Survival.

Knjiga je leto kasneje z naslovom Slovenija 1945: Spomini smrti in preživetja izšla tudi v slovenščini, in sicer v zbirki Premiki založbe Mladinska knjiga.

Knjiga opisuje usodo 12.000 domobrancev, ki so se po koncu druge svetovne vojne na avstrijskem Koroškem predali britanski vojski, ta pa jih je maja 1945 iz Avstrije poslala nazaj na ozemlje Slovenije, kjer so jih pobili pripadniki posebnih enot Titove komunistične vojske. Corsellis je pod okriljem 8. britanske armade zagotavljal humanitarno pomoč slovenskim beguncem, ki so pribežali na avstrijsko Koroško. Avtorja opisujeta tudi usodo okrog 6000 civilnih beguncev, večinoma družinskih članov pobitih Slovencev, ki so se po nekajletnem bivanju v begunskih taboriščih v Avstriji razselili po svetu.

V intervjuju za STA je Corsellis med drugim izjavil tudi: „Po izidu knjige Slovenija 1945 v Britaniji smo poslali kratek povzetek knjige vsem poslancem v spodnjem domu britanskega parlamenta. To je bila kar precejšnja operacija. 62 članov spodnjega doma britanskega parlamenta iz vseh strank, med njimi ugledni konservativci, laburisti in liberalni demokrati, je podpisalo predlog, naj britanska vlada izrazi obžalovanje zaradi vračanja domobrancev. Torej je to že kar majhno gibanje, vendar doseganje ciljev zahteva svoj čas.“

Zimski čas

Slovenija je v nedeljo prešla na zimski čas. Na ta dan so ob 3. uri zjutraj ure premaknili za eno uro nazaj, torej na 2. uro.

Kazalce na urah bodo na poletni čas zopet premaknili v nedeljo, 27. marca prihodnje leto. Premik urinih kazalcev je skladen z uredbo o določitvi prehoda s srednjeevropskega časa na poletno računanje časa.

Pod pojmom zimski čas razumemo krajevni čas, ki ga prevzame država za določeno obdobje leta, in se običajno premakne za uro nazaj od standardnega uradnega časa. Njegovo uporabo določajo konvencije, direktive in zakoni.

V Sloveniji začetek in konec zimskega časa določa zakon o računanju časa. Ta je nasledil podobnega jugoslovanskega, ki je bil uveljavljen tudi na ozemlju Slovenije leta 1982.

V Evropi so uvajanje zimskega časa poenotili, saj se povsod začne zadnje nedeljo v oktobru, konča pa zadnje nedeljo v marcu; uporabljajo ga vse države z izjemo Islandije. Zimski čas je uvedla tudi večina držav sveta, vendar ne povsem usklajeno.

Uveljavitev zimskega časa je posledica razmišljanja o ekonomski in energetski učinkovitosti človeštva. Vpeljali so ga z namenom izkoriščanja dnevne svetlobe oz. da ljudje ne bi spali v času naravne svetlobe. Avtor ideje o premiku ure je sicer ameriški izumitelj in državnik Benjamin Franklin, ki je leta 1784 v Pariškem žurnalu objavil esej o varčevanju z dnevno svetlobo, in predlagal, da morajo ljudje prej leči spat in zato tudi prej vstati.

Vedno več pa je kritikov, ki ne podpirajo premika ure, saj so zadnje raziskave pokazale, da se kljub temu, da naj bi bil glavni razlog za premik ure prihranek energije, njena poraba celo povečuje. Poleg tega pa ima premik ure tudi nekatere druge, ne prav prijetne posledice na človeški bioritem.

Vsekakor, ker v Argentini kazalcev ne premikamo, bo sedaj razlika med Slovenijo in nami 4 ure.

Minister Žekš zaskrbljen

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš je v odzivu na novico, da naj bi Italija v proračunu za prihodnje leto predvidela zmanjšanje sredstev za slovensko manjšino, izrazil zaskrbljenost. Obenem so iz njegovega urada sporočili, da bodo v stikih s predstavniki Italije v prihodnjih dneh skušali ugotoviti dejansko stanje.

Italijanska vlada v proračunu za leto 2011 predlaga, da naj bi slovenski

manjšini v Italiji namenili 2,8 milijona evrov, kar je za 2,4 milijona manj, kot naj bi iz italijanskega proračuna letos dobila slovenska manjšina v Italiji.

Na morebitno zmanjšanje finančnih sredstev s strani Italije za slovensko manjšino v Italiji so se odzvali tudi v zunajparlamentarni Novi Sloveniji in menili, da je to nesprejemljivo in ponižujoče, „ne samo do slovenske manjšine, ampak do vseh Slovencev“.

BERI...

ARGENTINSKI PRAZNIK VSEH SVETIH SLOVENIJI	2
SANJUŠKA OBLETNICA NAS JE PRESENETILA	3
TULIPANE ZA MAMICO V BARILOCHAH	4
CARAPACHAYSKI MUZIKANTJE	4

VTISI IZPOD TRIGLAVA

Vsi sveti

(Od našega dopisnika)

Prazniki nagovorijo človeka, da se zave stvari, ki so med letom ali med delovnim časom potisnjene bolj na dno zavesti. Največji praznični obdobji iz verskega vidika sta velika noč in božič, nista pa edini, ki nam priključata v spomin dogodke in osebe, s katerimi nismo v vsakodnevnem stiku.

Mašujejo Roman Travar, Pavle Novak in dr. Stanko Gerjolj

Praznika vseh svetih in vseh vernih duš imata še poseben priokus, saj se v tem času radi spomnimo vseh mnogih družinskih in drugih vezi, ki nas vežejo na našo preteklost. Tako kot se v Argentini in drugod po svetu izseljenci spominjajo vseh svojcev, pokopanih v rodni zemlji, se preseljeni izseljenci spominjajo tistih, ki so jim ob svojem času zaželeli, naj jim bo lahka tuja zemlja.

Zato ga. Anica že dolga leta skrbi, da se v cerkvi Srca Jezusovega na Taboru v Ljubljani na nedeljo popoldne pred prazniki daruje maša za rajne Slovence v Argentini. Tudi za svečke poskrbi, da jih prinesemo do oltarja namesto tistih, ki bi jih ponesli na grobove naših dragih.

Mašo je daroval vizitator lazaristov Pavle Novak CM,

somaševala pa Roman Travar CM, (ki je pri uredništvu revije za prizadete Prijatelj zamenjal Tonija Burjo) in dr. Stanko Gerjolj CM. Maše se je udeležilo lepo število preseljencev iz Argentine, pa tudi veliko teh, ki imajo stike

Prijateljski razgovor po maši

s tamkajšnjimi rojaki, bodisi sorodstvene, bodisi prijateljske.

Po maši je tudi navada, da se ustavimo pri klepetu, da poneseemo nekaj v usta. Tu nam gredo spet na roko lazaristi, ki omogočijo, da se zberemo v dvorani sosednjega Vincencijevega doma za študente. V prijetni družbi in upoštevajoč, da je naslednji dan praznik, je družba brez skrbi izmenjevala novice in mnenja.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Bivši predsednik in vodja peronizma, Nestor Kirchner, je umrl preteklo sredo 27. oktobra zjutraj v svoji južni rezidenci. Hud srčni napad ni dovolil nobene možnosti pomoči. Novica je presenetila vse. Sicer smo vedeli, da je imel srčne težave. Letos je prestal dve lažji operaciji na srcu in zdravniki so mu svetovali, naj nekoliko pojenja v svojem pretiranem delovanju. A on je bil, zvest svojemu načinu, le še bolj aktiven. Njegova smrt postavi državo pred številna vprašanja, ki jim bo le čas našel odgovor.

Globok pretres. Odkar je prišel na oblast kot predsednik 25. maja 2003, je ni nikdar zapustil, čeprav ga je na predsedniškem prestolu štiri leta zatem nasledila njegova žena Cristina Fernández. Ona je vodila vladno, on pa načrtoval in izvajal politiko. V začetnih mesecih njegovega predsedništva je izgledalo, da bo sicer populist, a odprt za dialog. Kmalu se je stanje bistveno spremenilo. Kot predsednik, a še bolj kot vodja peronizma je skoraj obsedeno nadziral vsako podrobnost vladnih korakov in z železno roko vodil stranko, kjer ni dopustil ugovora, ne drugačnih misli. Bil je „kaudižo“ v vsem smislu argentinskega pojma te besede. Ni debatiral, ni se pogajal, ukazoval je in vsi so morali ubogati. Vedno je kot v hazardni igri višal stave in reskiral, tudi da vse izgubi, a ne da bi popustil „niti za vejico“, kot je dejal v znanem spopadu s kmeti, ki je pomenil njegov prvi veliki poraz. To stališče je povzročilo, da so mnogi veljaki drug za drugim zapuščali stranko in se je tako organiziral uporni („federalni“) peronizem. Bil je izredno iznajdljiv in se ni ustavljal ob etičnih pomislekih. Tako je za nado mestne parlamentarne volitve lanskega leta iznašel „testimonialne kandidature“, to je, predstavitev kandidatov (ministrov, guvernerjev, županov) za katere smo vedeli, da ne bodo nastopili tudi če bodo izvoljeni. Vse to ni nič pomagalo: bil je prermagan celo osebno v provinci Buenos Aires s strani skoraj neznanega De Nevarosa. Zadnje čase je njegov vpliv pešal. V parlamentu je opozicija imela večino in pridobivala na moči in veliko je bilo vprašanje predsedniških volitev prihodnje leto, ki mu niso dobro kazale. Smrt ga je prehitela in ga rešila skoraj gotovega poraza.

In sedaj? Napovedujejo, da bo Kirchnerjeva smrt pozitivno vplivala na možnosti vdove, gospe Cristine. Truplo pokojnika se še ni dobro ohladilo, ko so že razni predstavniki peronizma začeli govoriti o ponovni kandidaturi gospe predsednice. No, potem je prevladala zdrava pamet in vsaj kanček spoštovanja. Govorice so pa ponovno oživele takoj po pogrebu. Kot je smrt bivšega predsednika Alfonsina oživila radikalno stranko, enako se sedaj dogaja s peronizmom. Prvi trenutki zmnešnjave so mimo in prihodnjih dogodkov. Istočasno pa se je že začela borba za kose oblasti, ki jo je posebej Kirchner. To se je videlo že ob trugi in pogrebu, a še bolj na obrobni sestankih. Glavna bitka bo tekla med politično strujo peronizma in sindikalno, katere izstopajoča osebnost je glavni tajnik CGT Hugo Moyano. Ta je, kot poslovodeči podpredsednik peronizma v provinci Buenos Aires, svet stranke, ki pa se ga ni udeležila zahtevana polovica delegatov. Večje število županov, ki z nezaupanjem gledajo na gremialista, je manjkalo. To je bil povod, da sta se v torek zvečer po telefonu Kirchner in Moyano precej spopadla, ker mu je sindikalist očital, da ga ne podpira dovolj v tej zadevi. Če je to uplivalo ali ne na srčni napad v sredo zjutraj, ne bomo nikoli vedeli. Nasprotno pa je za ta ponedeljek guverner Sciolo sklical srečanje županov, ki se ga je udeležilo nad 90 krajevnih vodij. Tam je Sciolo obljubil in zahteval zvestobo gospe Cristini. On je namreč prvi podpredsednik peronizma (drugi je Moyano) in kot tak sedaj na čelu stranke. So pa že iznašli obliko, da bo peronizem vodila gospa. Ona bo „duhovna voditeljica“ (jefa espiritual) stranke in vsi jo bodo poslušali.

Po poti sprave? Vztrajno se je te dni govorilo o možnem povratku uporne gospe peronizma „v stari hlev“, pod enega samega pastirja (pastirico). Razlog je enostaven: če so ti veljaki imeli problem s Kirchnerjem, je sedaj vzrok razlik odpadel. Tudi v vrstah federalistov se je nekaj govorilo o tem. A ni tako enostavno. Po eni strani je že Moyano izjavil, da ne bodo „vsi dobrodošli“. Po drugi pa jih je kar nekaj, ki tudi ne zaupajo gospej predsednici in njenim opokodom. Žalni obredi so pokazali, da ni vse v redu. Podpredsedniku Cobosu in bivšemu predsedniku Duhaldeju so „odsvetovali“ da bi se pojavila ob trugi. Ostale veljake opozicije so tudi pustili daleč stran. „Kropili“ so pokojnika v vladni palači, ne v parlamentu, kot je navada. Je bil res odločilen problem prostora? Vedno je ostalo odprto vprašanje, kdo je bil bolj nespravljiv, predsednica ali bivši predsednik. Odgovor bomo kmalu zvedeli.

Ptuj hrani dediščino

Mestna občina Ptuj je v oktobru pridobila gradbeno dovoljenje za začetek obnove dominikanskega samostana. Po besedah župana Štefana Čelana se bodo najprej lotili selitve muzejskih zbirk na nadomestno lokacijo, predvidoma prihodnje jesen pa bodo stekla gradbena dela. Prva faza del, ki zajema le cerkveno ladjo, naj bi bila končana poleti 2012.

Gradbeno dovoljenje je bilo izdano po pridobljenem soglasju stroke in še pravi čas, da se lahko občina s projektom prijavi na razpis za evropska sredstva, je na novinarski konferenci v ptujski mestni hiši povedal župan.

Stroške prve faze, ki zajema preureditev cerkvene ladje v večnamensko prireditveno dvorano s 500 sedeži ter ureditev toaletnih prostorov in garderobe, ocenjujejo na 5,3 milijona evrov. Še 1,5 milijona evrov pa naj bi stala selitev arheoloških muzejskih zbirk, ki se trenutno nahajajo v dominikanski cerkvi, v bližnjo stavbo nekdanjega kmetijskega kombinata.

Arheologi se strinjajo glede nujnosti obnove samostana, a opozarja-

jo, da se projekt vse preveč osredotoča na novo vsebino samostana in pozablja na pomen dejavnosti, ki so trenutno v njem. „Ne le samostan, tudi arheološke zbirke so kulturni spomenik,“ je poudaril direktor Pokrajinskega muzeja Ptuj Ormož Aleš Arih. Opozoril je še, da je treba zbirke umakniti še pred začetkom kakršnih koli gradbenih del, in to na lokacijo, ki bo ustrezala njihovim potrebam.

Čelan je zatrdil, da bo muzej preseljen pravočasno in da bodo na novi lokaciji imeli boljše pogoje za delo kot doslej. Hkrati se Čelan zaveda, da arheologija na Ptujju potrebuje sodoben in mnogo večji muzejski prostor, kar pa bo mogoče uresničiti šele čez kakšnih deset let. „2012 je le začetek zgodbe, ki jo bo nato treba nadaljevati,“ je dejal.

Do konca leta 2012, ko bo Ptuj skupaj s partnerskimi mesti Evropska prestolnica kulture (EPK), bo obnovljena le dvorana v nekdanji dominikanski cerkvi, ki predstavlja eno od stranic samostanskega kvadrata, preostali deli kompleksa, ki izhajajo iz leta 1230, pa bodo prišli na vrsto pozneje.

Konservatorski svetovalec Robert Peskar je zatrdil, da bodo pristojne službe za varstvo kulturne dediščine pozorno spremljale obnovo. Zaenkrat so uskladjali posege, ki so predvideni v prvi fazi del, s strogimi določili pa bodo nadaljevali tudi naprej, saj so že dosedanje raziskave pokazale zanimiva odkritja, med drugim tudi arheološke plasti vse do zgodnje antike.

So ženske zapostavljene?

V občinskih svetih bodo v novem mandatu ženske zasedle 23 odstotkov svetniških mest, kar je sedem odstotkov manj od zakonsko določene kvote za kandidatne liste.

Na uradu za enake možnosti so ob takšnih rezultatih izrazili dvom, da bodo potrebe žensk slišane. V devetih občinah ne bo nobene svetnice, največji delež bodo predstavljale v Medvodah.

V 207 od 210 občin, kjer so potekale svetniške volitve, je za občinsko svetnico kandidiralo 10.114 žensk, kar predstavlja 38-odstotni delež vseh kandidatov. Največji delež kan-

didatke je bil na kandidatnih listah neparlamentarnih strank (41,34 odstotka). Med parlamentarnimi strankami je največ žensk na liste uvrstil DeSUS (41,28 odstotka), sledita LDS (39,61 odstotka) in Zares (38,75 odstotka).

Po neuradnih podatkih, ki so jih minuli teden predstavili na uradu za enake možnosti, bodo brez svetnice v občinah Cirkulane, Gorišnica, Horjul, Kostel, Luče, Oplotnica, Sodražica, Šalovci in Vitanje.

Več kot 40 odstotkov mest pa bodo svetnice zasedle v petih občinah, in sicer v Medvodah (47,83

odstotka), Celju (45,45 odstotka), Trbovljah (44,44 odstotka), Škocjanu (41,67 odstotka) in Dolu pri Ljubljani (41,18 odstotka). Med parlamentarnimi strankami je najvišji delež izvoljenih svetnic zabeležila stranka DeSUS (27,5 odstotka), sledita ji SDS (25,67 odstotka) in SD (25,55 odstotka).

Med 770 županskimi kandidati je bilo slabih 12 odstotkov kandidatke. Med 208 novoizvoljenimi župani pa je deset žensk, kar predstavlja slabih pet odstotkov. Delež županov se od leta 1994 giblje med tremi in šestimi odstotki. Največji (5,7 odstotka) je bil na volitvah leta 2002.

Delež svetnic se je v zadnjih letih nekoliko po-

večeval. Leta 1994 so svetnice predstavljale slabih 11 odstotkov, leta 1998 12 odstotkov, leta 2002 pa okoli 13 odstotkov. Leta 2006, ko so bile za kandidatne liste uvedene kvote, ki so zahtevale najmanj 20-odstotno zastopanost obeh spolov, je delež izvoljenih svetnic narasel na 21,5 odstotka.

Po mnenju direktorice urada za enake možnosti Tanje Salecl je ta napredek zelo počasen. Letos se je v primerjavi s prejšnjimi volitvami kvota dvignila z 20 na 30 odstotkov, delež izvoljenih svetnic pa se je povečal za dober odstotek. Tako tudi nobena politična stranka ni dosegla 30-odstotnega deleža svetnic.

SLOVENCİ V ARGENTINI

SAN JUSTO

54. obletnica Našega doma

Na izredno lep spomladanski dan, kot izraz božje naklonjenosti, se je sanjuška srenja zbrala v nedeljo 10. oktobra, da proslavi 54. obletnico Našega doma. 54 let neutrudnega in neprekinjenega dela ne sloni samo na vztrajnosti in pridnosti naših prednikov. Ta dediščina je bila zgrajena tudi na urah molitve in daritve Njemu, ki je raztrosil darove med nas, da smo si lahko v toplem in zdravem okolju zgradili dom na tujem. Zato

smo se domačini zbrali v stolnici, da začnemo slavje v zahvalo Bogu in Materi božji za blagoslov, ki smo ga bili deležni vsa ta leta.

V sprevodu narodnih noš so si zastave naših dveh domovin izbrale prostor pred oltarjem, da se spomnimo tistih, ki jih ni več med nami in ki so pripomogli k tej visoki obletnici. Sv. mašo je daroval naš neutrudni dušni pastir, pater dr. Alojzij Kukovica. Mešani pevski zbor, pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar, je z akordi mašnih pesmi obogatil in poslovesil mašno daritev. Po končanem obredu, smo se obrnili k oltarju naše Brezjanske matere, da se ji priporočimo za v prihodnost.

Po kratkem „romanju“ iz stolnice v Dom, nas je čakala akademija v prostorih zgornje dvorane. Tatjana Modic nas je toplo pozdravila in izrekla dobrodošlico, ter povabila da sprejmemo zastavi in zapojemo himni. Predsednik Doma, prof. Karel Groznik nas je pozdravil in v kratkem nagovoru spomnil, kaj vse se nam nudi pod streho pod katero se udeležujemo. Napovedovalka nas je nato uvedla v kratek dokumental. Na velikem zaslonu se je prikazalo pestro življenje našega Doma po naslednjem vrstnem redu.

Člani folklorne skupine Mladika, so z nami delili svoje cilje, vaje in ples, ko so se vrteli ob taktu slovenskih in argentinskih ritmov z željo, da bi lahko še naprej proslavljali obletnice.

Pastoralni svet vrši dandanes eno iz med glavnih vlog v našem okolju. Spodbuja nas, da se poslužimo raznih sredstev za poglobljanje vere. Srečanja z duhovniki, misijonarji, knjige, vse nam je pri roki, da se ne bi oddaljili od verskega življenja. Franci Drakler nam je pokazal bogato delo te marljive skupine božjih delavcev. Priprave na birmo, sv. obhajilo, romanja, posebne mašne obrede in vse, kar se nam včasih zdi samoumevno, je delo teh pridnih rok, ki skrbijo za božje ljudstvo v San Justo.

Zveza mater in žena, nam je s toplim pozdravom g. Nežke Lovšin Kržišnik in z prikazom slik pokazala, koliko dela, ljubezni in požrtvovalnosti je v njihovem tihem delovanju.

Naši upokojenci so se tudi uveljavili! Prijateljstvo in vesela družba pomladi stara leta.

Mladci in mladenke so upanje naše prihodnosti. Na njih sloni vsa skrb, ki jo imamo starši, da vse to delo ne bo zaman v prihodnjih letih. Hvaležni smo, da imamo vedno ljudi, ki radi poskrbijo in nam pomagajo pri zdravem doraščanju otrok. Lucijana Oblak in Boris Malovrh sta se korajžno pridružila slovesnosti z lepimi željami.

Mladina je sinonim živahnosti, veselja,

energije. Ob zvokih njihove pesmi, posebej spisane za letošnji mladinski dan, se nam je odprl njihov svet. Mladinski dnevi, odbojka, pustne veselice, miklavževanje, izleti ... Kaj vse je mogoče v mladih letih in kako bogato! Temu dodajmo, da je njihovo delo obogateno z vsemi omenjenimi skupinami, ki delujejo v domu! Ob prihodu mladih pred zaslon spoznamo, kaj vse je mogoče, da vse dobi smisel, ko vidiš da veja še raste iz posekanega drevesa.

Nato je prišel na vrsto Mešani pevski zbor, ki nam je na enostaven in kategoričen način pokazal svoje delo in mesto v Domu. Ob zvokih rednih vaj in portretih koncertov, prireditve in turnej, nam je bilo jasno, da ima slovensko petje posebno mesto, ko se s pesmijo posluži enkratnega čustva, ki ga nosimo v krvi. Narodne, mašne, Marijine, otožne, otroške, pevske, pivske; izberi si eno in slišal jo boš v glasovih našega zbora.

Šola Franceta Balantiča je zaključila dokumental, saj vsebuje vse, kar Dom potrebuje. Slovenska šola je temelj naše skupnosti, na katerem sloni vse ostalo: kulturno delo, slovenski zbori, delovanje mladine in vse, kar se dogaja med temi stenami. Vedno slišimo ob koncu leta „Naj vam Bog stotero povrne“, ko se zahvaljujemo za delo učiteljskemu zboru. Pa naj zveni še tako naravno in naj bo še tako uporabljena fraza, nesebično delo naših učitelj bo dobilo plačilo samo pri Bogu. Obogatitev slovenskega besednega zaklada, odkrivanje lepote naše matične domovine, nove in lepo zamišljene akademije in proslave bogatijo naše otroke, da včasih šele po dolgo končanih osnovnošolskih letih vidimo, kaj vse smo se naučili in kako uporabljamo to vsak dan, v

službi, univerzi, ali pa preprosto doma.

Slovenska skupnost je tako videla in slišala in se ujela v pravem in močnem utripu našega Doma.

Na koncu dopoldanskega programa je odbor Našega Doma podelil priznanja: g. Francetu Trpinu se je zahvalil za nevidno in dolgoletno požrtvovalno delo, za neprepasane noči, ko je čakal da se zadnji rojak odpravi domov. Priznanje je tudi dobila Jana Urbančič za pridobljeno prvo mesto na tečaju risanja, ki ga je razpisala Zveza slovenskih mater in žena.

Po končani akademiji, smo se, kot šolarji, poslužili zajtrka med kratkim odmorom. Starejši smo malo pokramljali in skušali popraviti našo slovensko skupnost, kaj šele našo Argentino! Medtem pa so se mlajši udeležili medkrajevnega nogometnega turnirja. Prišli so na obisk otroci iz Slomškove in Prešernove šole. Vsak je preskrbel in s seboj pripeljal navijače! Merili so se, katera skupina ima najboljšega napadalca in pa, seveda, vratarja! Zabavali so se in po opravljenem nogometnem delu, je turnir dobil zmagovalca: mali Messiji iz Balantičeve šole so si priborili prvo mesto. Vsi ostali, pa so dobili spominček: kolajno s sanjuškim grbom!

Domača juha se je že vonjala iz kuhinjskih prostorov. Prazni želodci so nas pomaknili v klet, kjer so nas čakale pogrnjene mize in prijetna družba ter

domače dobrote, ki jih je pripravila skupina odličnih kuharjev: Marjana Lipušček, Julio Llallire, Minka Keršič, Andrea Verbic Malovrh in Francka Juhant.

Ob 16. uri se je začela glavna točka praznovanja. Prijazno dobrodošlico je izrekla Tatjana Modic in podala besedo ge. Alenki Jenko Godec, predsednici Zedinjene Slovenije. V kratkem nagovoru in pozdravu je pozvala vse prisotne naj se vesele vsega doseženega in naj ne omagajo in vztrajajo pri gradnji naše skupnosti.

Nato je beseda prešla na slavnostnega govornika. g. Staneta Mustarja. Popeljal nas je nazaj, v tiste prve čase, ko sta pridnost, požrtvovalnost, vztrajnost in prepričanje Slovencev v okraju zmogli gradnjo prvih zidov Našega Doma in nam kot na traku časa nakazal vse doseženo do današnjih dni.

Luči so se ugasnile in tišina je obdala dvorano. Zastor odra Frida Beznika se je odprl in nas povabil v „raztreseni svet“ tastov. Prizor „Dva raztresena tasta“, ki ga je spisal dr. Fastenrth in poslovenil Vekoslav Benkovič, nam je razveselil popoldan. Vesele igrice se vrti ob raztresenosti dveh starih mož. Mlada Minka in Janko sta zaljubljena in si želita skupnega življenja med tem ko očeta razpravljata o vsakodnevnih situacijah in o plačilu dolga med njima.

Nevnka Belič, v vlogi Minke nam je prepričljivo zaigrala mlado zaljubljeno majorjevo hči. Pridružil se ji je Janko, stotnikov sin, katerega je upodobil mladi talent Aleks Puntar. Njegovi tiki so bili precizni in bil je naravno razpoložen na odru. Majorja Jazbeca in stotnika Muhiča sta odlično interpretirala Stanko Jelen in Pavel Modic. Zahtevni vlogi je bil Stanko kos. Pavel pa se je izkazal kot talentiran debitant. Tako veteran Stanko, kot mladi Nevenka, Aleks in Pavel so publiko presenetili v vživeto odigranih vlogah.

Sledila je veseloigra „Dve vsevedni tašči“, katero je spisal A. Kotzebue. Česa tašča ne ve? Česa ne zna boljše narediti? Če je z eno dovolj kaj šele, ko imaš dve pod isto streho? Ubogi Matic Vesel se vrti ob odločitvah svojih tašč, saj se mlada Ninka ne upa po svoje brez maminega in babičinega blagoslova!

Izkušena skupina igralcev je bila na vrsti pri tej uprizoritvi. Toni Rovnan, v vlogi Matica, se je prikupil publiko s solidno obdelano in podano vlogo. Gledalec bi mu najraje priskočil na pomoč! Saj ne moreš drugega kot sočustvovati z ubogim ob nesrečnem življenju mladega para z mamo in babico skupaj! Janko Belič, kot Doktor Živec je vlogi dal postavo in resnost, ki jo je potrebovala. Marko Štrubelj, Maticev prijatelj, je bil agilni, sproščeni in naraven na odru. Igral se je s kretinami in razpolagal s prostorom kot bi bil doma. Niko Falduto je, s svojimi kratki vložki kot sluga, doprinesel igri svoje. Trio žensk je poglavje zase. Mlada Ninka, katero je zaigrala Marta Petelin, dobila svoje mesto. Angelca Podraž Miklič, je vsakokrat

boljša. Bila je pravi most med negotovo Ninko in vsevedno babico. Izkušena Metka Markovič je bila sladkorček! Jok, veselje, histerija, vse je „reva morala izkusiti“. Kot gospa Dobrinska je izkazala svoj talent kot igralka.

Kdo se skriva za tem nastopom? Naj na kratko omenim pridne škrate, ki so sodelovali in pomagali, da je predstava odlično izpadla. Zamisel scene je delo pridnega mojstra g. Toneta Oblaka. Zabijali so žeblice, rezali in postavljali kulise: Claudio Selan,

Marko Trpin, Dani Zupanc, Marjan Grilj, Bine Magister, Lojze Erjavec in Stanko Jelen. Za zvok in luči sta preskrbela Erik Oblak in Luka Štrubelj. Da spomin ne bi varal igralce, sta vedno stali ob strani Berni Juhant in Nežka Lovšin Kržišnik. Rekvizite in kostume sta imeli na skrbi Veronika Malovrh in Mirjam Oblak. Pričeske je poskrbela Ana Clara Zafra.

Glavna skrb in teža je pa slonela na ramah Ivane Tekavec, ki je poleg drugih odgovornosti sprejela nalogo, da v slabih dveh mesecih postavi na oder veseloigri. Njena roka je bila prisotna pri ritmu, dobro uporabljenem odskem prostoru in pri markiranju posebnih likov. Odlični prvi javni nastop kot režiserka!

Ljubezen do gledališča utripa v srcu teh igralcev. Vse kaže, da se delo gledališke skupine nadaljuje. Pokazali so se nekateri novi talenti, bolj izkušeni pa so dokazali, da tudi lahko soustvarjajo z režiserjem. Upajmo, da bomo lahko še dolgo let uživali pri tako kvalitetnem amaterskem gledališču!

Po končanem kulturnem programu, nas je čakal ansambel Die Freunde, da smo se ob polkah malo zavrteli in okusili po stari navadi znane sanjuške čevapčiče, ki so jih spekli vedno pripravljene možje. Seveda, če se je mudilo domov, nisi mogel oditi brez domačih krofov, katere so preskrbele Olga Radoš, Marija Krajnik Štrubelj, Anica Zakrajšek in Magda Skvarča Trpin.

Z zaključeno prireditvijo, stopa Naš Dom v 55. obletnico, za katero že načrtuje in se pripravlja.

NGZ

DRUŽINSKI DAN V BARILOCHAH

Dom je sreča

Prelepa zima se izliva v prave pomladanske dni, ko nas iz zmrznjene zemlje pozdravljajo bele in rumene narcise, ki so letos kos močnim barvam tulipanov, ki jih Barilochani radi podarimo našim mamicam v poklon ...

Zbrali smo se pri jutranji sveti maši, ki jo vsako nedeljo daruje naš župnik č. g. Branko Jan in se spomnili še na poseben način vseh naših mamic.

Po končanem obredu so očetje pohiteli

v Stan in pripravili kosilo, mladina pa je poskrbela za pripravo miz in postrežbo. Izvrsten obed za družinsko vzdušje, kjer smo se vsi počutili kot doma!

Ko smo vstopili v Stan, smo opazili pri stranski steni „novo pečen“ oder, ki ga je poskrbel odbor za razne prireditve. Hvaležne učiteljice in navdušeni otroci so še z večjo vnemo čakali na popoldansko slavo!

Dom je sreča!, so plesale barvaste črke in objemale sliko ogromne hiše, ki je visela v ozadju. Ta okras nas je počasi zbral okoli odra. Ugasnile so se luči in učiteljice so z nežnostjo prebrale molitev, pri kateri starša prosita za milost razsodnosti mej, da vzgojita otroka v človeka zemlje in neba.

Hitro je priskakljaj vrtec s pristrčnimi lutkami, ki so jih pomagali tudi sami delati. Ganila nas je pesmica: „Jaz sem mala roža“, kateri so dodali še očka, bratce in sestrico! Saj! Skupaj smo družina, skupaj smo doma!

Prikorakal je drugi in tretji razred in opisal zgodbo družine v zabavni recitaciji poezije: odkar sta se poročila in kupila „ubogo bajto vso razbito“, dokler „so otroci mali prinesli običajne zvoke“.

In spet vrtec „Mi se imamo radi“! Vedno nam miho postane v srcu, ko jih slišimo s tako vnemo peti naše pesmi. Med pesmico so učiteljice pripravile projekcijo slik družine.

Se še spominjam, ko smo v slovenski šoli peli pesem za mamicco. Sedaj jo poslušam iz one strani, pa kar ne morem zadrževati solz ... samo mamicca ve, koliko truda in ljubezni je potrebno, da vestno izpolniš nalogo. Ganila sta nas učenca

prvega razreda, ki sta zapela pesmico ob spremljavi kitare in zvončkov.

Zastopnici Srednješolskega tečaja sta ljubeče prebrali berilo Marte Savli, „Mati“. Beseda tako enkratna in edinstvena. Te pričaka z razprtimi rokami. Je rama, na katero se lahko vedno nasloniš ... Naloga je težka, nikoli se ne konča. Mati si, dokler živiš ...

Viki je korajžno stopila na oder in zaupala mami, da ji ne bo trgala rožic, le pesem ji bo zapela, ki ji pride iz srca in s tem pokazala kako zelo jo ima rada!

Globoko je peti in šesti razred recitiral po Tonetu Kuntnerju „Družina“, ki jo družijo ista kri, iste skrivnostne vezi, ki jih nihče ne more izničiti ...

Osmi razred je sveže in ganljivo predstavil družinske slike, ki sta jih Klavdija in Anica uredili v računalniku. Vsem so prišli do srca z izlivajočimi se umetniškimi posnetki iz južnih krajev. Marsikateremu so ukradli solzo z usklajenimi mislimi pod geslom verzov Alojza Gradnika:

„Ena je streha zdaj, ki naju krije in eden za oba na mizi kruh in eden blagi duh prebelih ruh in ena luč, ki iz zibelke sijje.“

Zaključek je bil kronan s pesmijo veselja, ki „naj duše poboža ...“ naj „žalost prežene“, naj „stezico do večnosti osvetli“, in „radost združi naj vse“ ... in kjer „za veselim pogledom, naj bo čisto srce“. Melodijo po Anici in zvok par kitar so otroci zveneče in vzpodbudno podarili vsej skupnosti, ki jih je spremljala z iskreno do-

mačim vzdušjem.

Ravnateljica Slovenske šole Jakoba Aljaža Danica Mavrič se je zahvalila vsem za pomoč in prisotnost in poklonila tulipane vsem mamam.

Potem kavica in še kaj za prigrizek, med tem ko so se otroci in mladi pomerili v nogometu s tistimi, ki so še vedno mladi!

In tako se je iztekal prelepi družinski dan z venčki narodnih in popevkami, ki smo jih prepevali ob kitarah. Smejali smo se, plesali kolo in kar nismo hoteli domov!

Južni veter pa je zapihal in oblaki so nam zakrili še vzdihujoče sončne žarke. Spomnil nas je, da je treba domov, tam kjer je sreča, kjer si je vsak posebej zgradil ognjišče v patagonskem rajju.

Veronika Vivod Bertonec

CARAPACHAY

I. festival glasbe in petja

V okviru praznovanja 50-letnice Doma smo si zamislili, da bi pri nas v Domu pripravili festival glasbe. Odločili smo se za datum 23. oktobra zvečer.

Damijan Ahlin je predlagal, odbor je idejo sprejel in imeli smo lep večer poln petja in glasbe. Najprej so se predstavili otroci Jurčičeve šole (kar Jurčki smo jim rekli) pod vodstvom ge. Ani Klemen, ki so navdušeno zapeli nekaj pesmi. Sledila sta Marjanca Resnik in Maksi Vázquez Klemen, oba sta igrala na kitaro in oba tudi nežno zapela. Tretja točka je bil nastop To-

maža Klemena in Ezequiela Cagnoli, ki sta bila prav rockersko navdihnjena. Sledil je Pavel Aleš, ki je znal navdušiti občinstvo že s prvo pesmijo. Za konec je pa nastopil novoustanovljeni ansambel Žnidar (Franci, Janez, Andrej in Sandi), ki so bili res prava senzacija. Veliko parov je odšlo na plesišče in se zavrtelo ob ritmu polk in valčkov.

Med eno in drugo točko je bilo slišati petje v dvorani, saj je vsak ob vstopu dobil pesmarico nalašč pripravljeno za ta večer. Obiskovalci so zapeli „Po-zimi pa rožice ne cveto“,

„Slovenija, odkod lepote tvoje“, „Slovenec sem“, „Izidor ovčice pasel“, itd. Tudi iger ni manjkalo, seveda je pa bila tudi na razpolago okusna hrana in pijača.

Upajmo, da bo takih prireditvev še več in da se bo prihodnjič javilo več solistov in glasbenikov, ki bi hoteli sodelovati na II. festivalu petja in glasbe. Do takrat pa vsem karapačjskim nadarjenim muzikantom svetujemo naj pridno vadijo, da se bodo lahko izkazali na tako lepem večeru kot je bil ta.

Marjana Pirc

III. LETNIK SREDNJEŠOLSKEGA TEČAJA

Nepozabni dan!

Don Orione je začel delovati z otroci kot bogoslovec. On jim je odprl svoje roke in srce. Veliko ljudi je približal k veri, tako so spoznali Boga in spremenili svoje življenje. Vedno je iskal dobro ljudem, tudi izkazal jim je vso ljubezen s katero jih Bog ljubi. Don Orione je živel in umrl za Boga.

Nekoč so ga prosili, naj pride v Argentino, da bi tudi tu izvršil svoje poslanstvo. Prišel je in ustanovil je veliko zavodov v pomoč ne-bogljemim, največje je Pequeño Cottolengo de Don Orione v Claypole. Tu stanuje približno petsto duševno in fizično prizadetih oseb, katere se vzdržuje v glavnem z darovi velikodušnih ljudi.

Tretji letnik srednješolskega tečaja že vrsto let obiskuje ta kraj božje previdnosti. Letos je tudi naša skupina obiskala to ustanovo in s tem osrečila bolnike. Zato smo se odpravili v soboto 18. septembra s skupnim avtobosom. Vodili in spremljali so nas g. Franci Cukjati, prof. Mirjam Oblak, gdč. Anica Mehle, ga. Pavla Cukjati Tundis in Tomaž Godec. Ko smo prišli v Cottolengo smo vso hrano in druge potrebščine, katere smo zbrali in prinesli za bolnike, oddali redovnim sestram, ki skrbijo za ta kraj. Potem smo šli v njihovo kapelico. Tam smo zmolili in zapeli Marijine pesmi ob spremstvu kitar.

Obiskali smo tudi slepe sestre, ki imajo posebno hišo v tej ustanovi. Ena izmed sester nam je razložila kakšno je njihovo poslanstvo in pripovedovala kako je prišla do svojega osebnega poklica.

V veliki cerkvi smo se zbrali najprej pred Najsvetejšim ter zmolili in prosili za naše družine, za mladino in za vse tiste, ki še ne poznajo Boga, da bi ga

Po kosilu smo še malo stopili v cerkev, da nam je slepa sestra razložila o Don Orionovem življenju in delu. Bilo je zelo zanimivo. Ogleдали smo si lahko tudi relikvijo Don Orionovega nestrohnjenega srca. Najbolj so nam ostale v spominu njene besede, ko je rekla da Don Orione ni prosil, da bi kdo prišel, v ta kraj, edino

kar je vsakemu rekel je bilo: „Če te kaj boli, to je tvoja družina“. Sprehodili smo se med dolgim drevoredom, ki nas je vodil do pokopališča. Na tem sta tudi pokopana dva slovenska duhovnika: g. Malenšek in g. Guštin.

Srečanje z bolniki ustanove „Pequeño Cottolengo“ nam je omogočilo, da smo spoznali, da moramo biti vsak dan hvaležni Bogu za vse kar imamo.

Ob popoldanskih urah smo še obiskali Marijino svetišče Schönstatt v Florencio Varela. To je red, ki ga je ustanovil Janez Kantenich leta 1914 v Nemčiji. Preživeli smo nekaj časa v rožnatem parku in v prostorih tega čudovitega kraja.

Zaključili smo to srečanje s sveto

vzljubili.

Sledil je obisk raznih ženskih in moških bolniških oddelkov. Zapeli smo jim in zaigrali nekaj pesmi ter nekateri se tudi veselo zavrteli. Tudi oni so navdušeno peli in se zabavali z nami. Čutili smo, da smo jim razveselili dan.

Za kosilo smo šli na velik vrt Cottolenga kjer smo se med seboj pogovarjali in se zelo lepo imeli.

mašo. Ob koncu smo v spomin na ta dan od voditeljev prejeli blagoslovljen rožni venec in podobico Marije iz Schönstatta.

Hvala Bogu in vsem spremljevalcem za to enkratno srečanje! Zeleli bi, naj bi še mnogo skupin Srednješolskega tečaja in drugih mladih lahko doživeli tako lep in poseben dan!

Cecilija Urbančič in Barbara Kržišnik

Srečanje v Rosariju

Med 5. in 14. novembrom se vrši 26. mednarodno srečanje tujih narodnosti (Encuentro de Colectividades) v Rosariju. Tudi slovenska skupnost ima svoj veliki šotor, da predstavi slovensko kulturo, jedi in pijače obiskovalcem.

Slovenski folklorni skupini se bosta predstavili: „Vesel Slovenski duh“ bo zaplesal 12. novembra, „Mavrica“ pa v soboto, 13. novembra.

Bodite vsi prav lepo vabljeni!

NOVICE IZ SLOVENIJE

KLIMA — KORUPCIJA - INFLACIJA

Gospodarska klima v Sloveniji se je oktobra v primerjavi s septembrom poslabšala za eno odstotno točko, glede na lanski oktober pa je bila višja za pet odstotnih točk. Glede na dolgoletno povprečje vrednost kazalnika medtem zaostaja za osem odstotnih točk, je sporočil državni statistični urad. Na znižanje vrednosti kazalnika je vplivalo predvsem znižanje vrednosti kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih.

Slovenija je letos po indeksu zaznave korupcije med 178 državami sveta ohranila 27. mesto, pri čemer je indeks 6,4 točke nekoliko slabši kot lani, saj je padel za 0,2 odstotne točke. Padec je odraz dejanskega stanja, se pa razmere na papirju in tudi v praksi izboljšujejo.

V Sloveniji so se cene življenjskih potrebščin oktobra zvišale. V primerjavi s septembrom so bile višje za 0,1 odstotka, je sporočil državni statistični urad. Inflacija na letni ravni je znašala 1,9 odstotka, povprečna letna inflacija pa prav tako 1,9 odstotka.

PODATKI BRES POPISA

Čeprav v Sloveniji letos ni bilo popisa prebivalstva, je to v drugem letošnjem četrtletju v primerjavi s prvimi naraslo, in sicer za 773 prebivalcev, ugotavlja statistični urad. Tudi naravna rast ostaja pozitivna, saj se je rodilo 5212 otrok, umrlo pa je 4614 ljudi.

OBUDITI LONČARSTVO

Lončarstvo je bilo poleg tkalstva v preteklosti najbolj razširjena obrt na Slovenskem. Še posebej so bili znani ljubenski lončarji, ki jih viri omenjajo že ob koncu 15. stoletja. V začetku 20. stoletja je lončarstvo v kraju pri Radovljici povsem zamrlo, nedavno pa se je rodila pobuda, da bi ga kot domačo umetnostno obrt ponovno oživili. Gorenjski muzej je septembra v obliki študijskega krožka odprl vrata v svojo hrambo ljubenske in tudi komendske lončevine. Poklicni in ljubiteljski keramiki in lončarji so preučili znamenito ljubensko lončevino in prerisali vzorce, hkrati pa so začeli razmišljati, da bi lahko izdelovanje te posebne lončevine ponovno obudili.

PO SVETU

PRESEDNICA V BRAZILIJU

Brazilijo bo prvič v zgodovini države vodila ženska. V drugem krogu predsedniških volitev je namreč kandidatka vladajoče Delavske stranke, Dilma Rousseff, dobila 56 odstotkov glasov in premagala kandidata brazilskih socialdemokratov, Joseja Serro. Rousseffova, sicer nekdanja desna roka dozdajšnjega predsednika da Silve, bo prisegla 1. januarja. Napovedala je, da se bo posvetila boju proti revščini v državi, se zavzela za mednarodna pravila na finančnih trgih in poudarila pomen naftnih zalog za financiranje socialnih projektov.

KOLIKO KITAJCEV JE?

Na Kitajskem se začenja popis prebivalstva, med katerim bodo prešteli populacijo najštevilčnejše države na svetu. Šest milijonov in pol popisovalcev bo moralo do 10. novembra obiskati več kot 400 milijonov gospodinjstev, v katerih naj bi po dozdajšnjih podatkih živelo 1,3 milijarde ljudi. Največji izziv tokratnega popisa, šestega od ustanovitve ljudske republike leta 1949, predstavlja štetje milijonov migrantskih delavcev.

SKLAD ZA IZREDNE RAZMERE

Evropska komisija želi okrepiti zmogljivosti Evropske unije pri odzivanju na nesreče, kot sta bila potres na Haitiju in razlitje strupene gošče na Madžarskem. Predlaga vzpostavitev prostovoljnega sklada sredstev držav članic za izredne razmere in evropskega središča za odzivanje. Svet se spreminja in število nesreč po svetu se je od leta 1975 povečalo za petkrat.

ČEZMEJNO ZDRAVSTVO

Poslanci v Evropskem parlamentu podpirajo načrte za krepitev pravic bolnikov v čezmejni zdravstveni oskrbi. Mobilnost bolnikov želijo urediti s posebno direktivo. Državljeni Evropske unije tako lahko pričakujejo povračilo stroškov, nastalih ob zdravljenju v eni od članic sedemindvajseterice. Državljanom je treba omogočiti zdravljenje in povračilo stroškov povsod v povezavi. To pravico je Sodišče evropskih skupnosti že potrdilo, v minulem tednu je to storil še odbor Evropskega parlamenta za okolje. Zdaj se nadaljuje bitka z državami članicami, saj želijo te določiti pogoje za povračilo stroškov zdravljenj v tujini. Evropski parlament poziva k več jasnosti pri merilu zavnitve.

KOLERA NA HAITIJU

Število smrtnih žrtev kolere na Haitiju se je povzpelo na 330. Medtem se skupine zdravnikov trudijo, da bi zadržali izbruh omenjene bolezni, ki bi se po njihovih besedah lahko razširila kot požar. Bolnišnice na okuženih

PISALI SMO PRED 50 LETI

SPOMINSKA PROSLAVA ZA ŠKOFA DR. ROŽMANA

Slovenci s področja Vel. Buenos Airesa so se zbrali v nedeljo 30. oktobra t.l. v salezijanski dvorani Yapeyu 132 v Buenos Airesu, da se ob obletnici smrti poklonijo spominu svojega nadpastirja dr. Gregorija Rožmana. ...

Pred proslavo je bila ob 16.15 uri v zavodski kapeli sv. maša zadušnica za pok. škofa dr. Rožmana. Slovenski rojaki so prostrano kapelo povsem napolnili. K oltarju je pristopil g. direktor Anton Orehar in opravil sv. daritev, med katero je pel na koro pevski zbor Gallus. ...

Spominsko proslavo je začel predsednik DS Lojze Hrovat. V uvodni besedi je najprej v slovenščini, zatem pa v kasteljansčini povedal namen prireditve. ...

Ko se je dvignil zastor, so rojaki zagledali pred seboj na desni strani odra veliko sliko dr. Rožmana, na levi strani se je pa po steni spuščal slovenski trak. V ozadju odra je bila slika Ljubljane, posneta s tromostovja proti gradu. Škofova slika je bila okrašena s cvetjem in palmami. Na odru so bili v narodnih nošah: skupina mladine, žena in mož. ... Vse tri skupine so začele izvajati dramsko sliko, ki jo je napisal g. župnik Gregor Mali. V dramski prizor je strnil najlepše odstavke iz škofovih govorov, člankov in pisem, v katerih so prelepi nadpastirjevi nauki za vse. Prav tako je v prizoru zgoščeno prikazana škofova življenjska pot. ...

Zborno recitacijo odn. dramski prizor g. župnika Malija so izvajali: Janez Perharič ... Tinca Glavanova, Fani Grumova, Jožica Tomazinova, Anica Zupanova in Ivanka Modic ... Ivan Fajfar, Janez Mehle, Božo Vivod, Peter Bergant in Jože Tomažević ... Cilka in Jože Cestnik ter Alenka in Janezek Perharič. Scenarijo je napravil g. Tone Oblak. ...

Slavnostni govornik na spominski proslavi je bil g. Miloš Stare. Govoril je o temi „Dr. Rožman in njegova doba“ ...

Akademik g. Vital Ašič je imel zatem krajši, a zgoščen govor v kasteljansčini. V njem je navzočim argentinskim prijateljem ter predstavnikom drugih narodnosti prikazal v vsej veličini škofa dr. Rožmana, njegovo življenjsko pot ter delo ...

Naslednja točka spominske proslave je bil oratorij Irenje Friderik Baraga, ki so ga na tej proslavi prvokrat izvajali.

Na besedilo dr. Tineta Debeljaka ga je v 4 delih konec 1954 in v začetku 1955 uglasbil za zbor, soliste in klavir prof. Lojze Geržinič. Izdala ga je Slov. kult. akcija 1957. ...

Tako so se Slovenci na področju Vel. Buenos Airesa poklonili spominu pok. škofa dr. Rožmana ob prvi obletnici njegove smrti.

Svobodna Slovenija, 3. novembra 1960 - št. 44

območjih v središču Haitija je napolnilo skoraj 5000 pacientov, bolezen pa je sedaj le še 48 kilometrov oddaljena od glavnega mesta, kjer zaradi posledic uničujočega potresa 12. januarja milijon tisoč ljudi še vedno živi v začasnih bivališčih in slabih higienskih razmerah.

DOGOVOR ZA ODPADKE

Italijanski premier Silvio Berlusconi je z župani vpletenih občin na jugu Italije dosegel dogovor, ki naj bi rešil težave z odpadki v okolici Neaplja. Spornega novega odlagališča odpadkov pri kraju Terzigno po besedah Berlusconi tako za zdaj ne bodo odprli. Župani pa so mu v zameno obljubili, da bodo nemudoma prekinili proteste. Po poročanju italijanskih medijev naj bi sicer protestniki kljub temu nameravali z demonstracijami nadaljevati. Vzrok dolgotrajne krize z odpadki v okolici Neaplja naj bi bil sicer v pomanjkanju sežigalnic ter dejstvu, da tamkajšnja smetišča nadzoruje mafijska družina Camorra. Ta naj bi jih uporabljala tudi za nezakonito odlaganje strupenih odpadkov.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Proprietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alenka Godec / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158-C1407GSR BUENOS AIRES-ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com Za Društvo ZS: Alenka Jenko Godec / Urednik: Tone Mizerit Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Andrej Fink, Nevenka Godec Zupanc, Marko Vombergar, Veronika Vivod Bertonec, Barbara Kržišnik, Cecilija Urbančič, Marjana Pirc, Graciela Kastelic in Viktor Leber. Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICION

DOS MINAS

En el editorial de este número se puede leer las reflexiones del Dr. Andrej Fink sobre dos minas: la de San José en Chile y la de Santa Bárbara en Eslovenia. Ambas están unidas por la tragedia. Una, causada por un error, la otra, por la maldad humana. En ambas fueron enterrados vivos. Pero en una hicieron todo lo posible por rescatarlos, en cambio, en la otra los llevaron vivos y pusieron varias capas de hormigón a la salida. Por los informativos, supimos que los mineros en San José rezaban dos veces al día y al salir se persignaron. En Chile los rescataron vivos; en Eslovenia hace un año y medio empezaron a llegar "a la superficie"; también ellos fueron "rescatados" del olvido y el silencio. Dos minas, dos épocas, dos hemisferios, dos tragedias, dos formas de salir a la superficie. (Pág. 1)

SAN JUSTO

El pasado domingo 10 de octubre el centro esloveno de San Justo cumplió un nuevo aniversario. Los festejos comenzaron con la santa misa en la catedral. Luego, ya en el salón principal de Naš dom, siguieron los saludos y felicitaciones de las organizaciones que trabajan bajo el ala del Centro. El fútbol, fue el deporte elegido para que los niños disputasen partidos amistosos con otros centros eslovenos y mostrarán a los familiares los talentos con la redonda. Después del almuerzo el punto de encuentro fue nuevamente el salón principal para oír las palabras alusivas a cargo de Stane Mustar y disfrutar de dos comedias dirigidas por Ivana Tekavec, en el escenario Frido Beznik. La noche no terminó allí. En el patio había muy buena música y delicias de primera para todos los gustos. (Pág. 3)

¡FELIZ DÍA!

Desde Bariloche nos cuentan que el domingo 24 de octubre se reunieron para festejar el día de la familia y homenajear especialmente a mamá. Luego de la misa se reunieron en el Centro esloveno (los papás prepararon el almuerzo y los jóvenes se ocuparon de las mesas). Los niños le dijeron a las mamás cuanto las quieren con canciones, poesías y la proyección de fotos familiares — todo fue posible gracias a la ayuda de las maestras del curso de idioma. Fue una linda oportunidad para estrenar el escenario. Las lágrimas llenaban los ojos de las grandiosas madres... El cierre lo coronó una canción sobre la alegría y la entrega de un tulipán para cada mamá. Pero no todo terminó aquí. Hubo un poco de fútbol y una guitarreada de canciones populares eslovenas. (Pág. 4)

UN VISITA ESPECIAL

Los estudiantes del tercer año del Srednješolski tečaj visitaron, el 18 de septiembre, el Pequeño Cottolengo de Don Orione en Claypole y el santuario Schöenstatt en Florencio Varela. En el primero entregaron alimentos y demás elementos que juntaron. Allí visitaron a los enfermos, cantaron con ellos; sintieron como todos disfrutaron de ese momento. Por la tarde, fueron al Santuario donde disfrutaron de su parque y estuvieron en misa. (Pág. 4)

PRIMER FESTIVAL

El 23 de octubre en el centro esloveno de Carapachay tuvieron el primer festival de música, en el que se presentaron varios artistas locales que se destacaron en el canto y la música. Entre cada número, el público cantó varias de las canciones incluidas en el cancionero, especialmente realizado para el encuentro. Tampoco faltaron los juegos, la buena compañía y el baile. Será entonces hasta la próxima edición del festival. (Pág. 4)

ROSARIO

Desde el viernes 5 y hasta el domingo 14 de noviembre se realiza en Rosario el 26° Encuentro y fiesta nacional de colectividades en el Parque Nacional a la Bandera. La colectividad eslovena tendrá su stand y presentará a los visitantes la cultura y la comida eslovena. Los grupos folclóricos de la Asociación eslovena Triglav de Rosario, "Vesel Slovenski duh" y "Mavrica", se presentarán con sus bailes el 12 y 13 de noviembre respectivamente. Quedan todos invitados. (Pág. 4)

Correo Argentino Suc. 7
 FRANQUEO PAGADO
 Cuenta Nº 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucia Bogataj
 H. Yrigoyen 2682 L. 5-San Justo
 Tel. 4441-1264 / 1265

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec-Nevrolog, Nevropsihiater. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhagl-Zobozdravnica-Splošna odontologija-Belgrano 123, 6. nadstr. "4"-Ramos Mejía-Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
DOBOVŠEK & asociados-odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič-Odvetnica-Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavallo 1290, pis. 402-Tel. 4382-1148-15-4088-5844-mpoznic@fibertel.com.ar

Dra. Ana C. Farreras de Kočar-Sucesiones-Contratos-Familia-Comercial-Laboral-Civil-Jubilaciones-Pensiones. Martes y viernes de 15 a 18 hs. Ricchieri 67 3º H (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4656-4039-Cel.: 15-6447-9683 farrerasanac-te@yahoo.com.ar

Priznanje mlademu umetniku

Daniel Leber, umetnik in študent licenciaturne umetniške zgodovine na državni univerzi v Buenos Airesu (UBA), je 28. avgusta 2010 prejel častno pohvalo

lo v „XXXII Salón Nacional de Pintura 2010 - Fernán Félix de Amador“, Museo Municipal de Bellas Artes, občine Luján.

OBVESTILA

SOBOTA, 6. novembra:
Izlet šolskih otrok v Glew
Seja profesorskega zbora SSTRMB, ob 15.30 v Slovenski hiši.

Odbor Slovenske demokratske stranke v Argentini-SDS sporoča,

da bo v soboto 6. novembra v Slovenski hiši:

- ob 17. uri, Volilna Konferenca O SDS Argentina.
- ob 19. uri sv. maša za pok. odbornika Martina Radoša in za žive in rajne člane SDS.

Lepo vabljeni člani in prijatelji.

„Naj Tvoje sem ljubezni znak, Gospod“

ZLATA MAŠA
Gospoda DANETA VREČARJA
SDB

Slomškov dom, nedelja 14. novembra ob 12. uri

Vsi prisrčno vabljeni!

Prijave za kosilo pri Marjani Poznič 15-4088-5844 ali mariana.poznic@gmail.com

Sklepna prireditev Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka

Slovenska hiša, 13. novembra 2010

- ob 16,30: razdelitev spričeval
- ob 17,00: sv. maša
- ob 18,00: prireditev v dvorani

Dijaki, starši in prijatelji tečaja prisrčno vabljeni!

Slovenska kulturna akcija

vabi na razstavo fotografij:

„Čar devetih lun“

Razstavlja: **Adriana Omahna**

Odprije: v soboto, 13. novembra 2010 ob 20. uri, v Slovenski hiši, v dvorani dr. Tineta Debeljaka

DANIEL LEBER
 Vse lepo vabi na otvoritev osebne likovne razstave
"TIEMPO Y ESPACIO"
 v četrtek 4. novembra 2010 ob 19:30. uri
 v "Espacio Y" (Mansilla 2982, C.A.B.A.)
 Razstava bo odprta od 4. novembra do 2. decembra 2010
 www.flickr.com/dandanidaniel

58. SKUPNI MLADINSKI DAN
NEDELJA 7. NOVEMBRA

08.30 Začetek tekmovanj
 11.15 Dviganje zastav
 11.30 Sv. maša
 13.00 Kosilo
 19.30 Kulturni program
 Nato prosta zabava

Prisrčno vabljeni!
 Slomškov dom, Castelli 28, Ramos Mejía

Počitniški Dom
Dr. Rudolfa Hanželiča

Sporočila, da bo v **poletni sezoni 2010/2011** na razpolago gostom od meseca decembra do vključno februarja

Kompletna postrežba (zajtrk, kosilo in večerja), posteljno perilo in brisače. Čiščenje sob in menjava perila po volji gostov.

Popustek: do 1. leta zastonj | od 1 do 12 let polovična cena | od 12 let dalje cena za odrasle.

REZERVACIJE: 011-4629-6794 | 15-4412-5924 | dgrohar@yahoo.com.ar

XXI. VESELICA NARODNIH PLESOV

V soboto 27. novembra ob 20 uri
 Na Slovenski Pristavi (Rep. de Eslovenia 1851, Castelar)
 Vstopnica \$15 (do 12 leta brezplačno)

Vas pričakujemo!

V slučaju slabega vremena, veselica odpade

Otroška počitniška kolonija

Zedinjena Slovenija bo tudi letos organizirala šolsko kolonijo. Potekala bo v počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v cordobskih hribih. Odpotovala bo 2. januarja zvečer in se vrnila 9. januarja zjutraj. Udeležijo se je lahko otroci naših šolskih tečajev od 8. do 13. leta. Vodil jo bo **prof. Jure Urbančič**.

Starše vabimo, naj že sedaj predvidijo vpis svojih otrok v to lepo dejavnost. Podrobnosti v prihodnje. Opozorjamo pa že, da bo število otrok omejeno na en sam avtobus.

Društvo Zedinjena Slovenija

Vsem znancem in prijateljem sporočamo žalostno vest, da nas v Slovenski vasi v Lanusu, v 86 letu starosti, zapustila gospa

Marija Pože roj. Kos

Hvala vsem, ki ste zanj molili in nas spremljali v tej težki uri. Posebna zahvala č. g. Jaku Barletu, ki jo je vsak dan obiskal in prinesel sveto okrepčilo.

Žaljuoč hčerki **Mari Bregar** in **Franka Jemec** v imenu vsega sorodstva.